

אותו היום

אותו היום

אותו היום אשר יבוא משיח בן־דוד
אל עם אשר נדחקו
תראינה האותות האלה בעולם ויפקו:
ארקא ודק יפקו,
5 וחמה ולבנה ילקו,
וישבי הארץ ישתקו.

ומלך־מערב עם מלך מזרח
זה לזה ידקו,
ומלך מערב חילוקיו בארץ יתחזקו.

10 ומארץ יקטן יצא מלך
ומחנותיו בארץ יחזיקו.

אשר — אשר בו. נדחקו — חיו בלחץ השעבוד. תיראינה האותות — בעקב סימן הריבוי (רות) בא הפועל הקודם לשם (אותות) בכינויי נקבה. ויפקו — ויוצאו, ויצאו, ויבוצעו. ארקא — הארץ (על־פי ירמיה י' י"א: „אלהיא די שמיא וארקא לא עבדו“). ודוק — והשמים (על־פי ישעיה מ' כ"ב: „הנוטה כדק שמים“). ימקו — יבלו (על־פי ישעיה ל"ד ד': „ונמקו כל צבא השמים“). וחמה ולבנה ילקו — בין האותות יהיו גם ליקוי חמה וליקוי לבנה. ויושבי הארץ — ותושבי ארץ־ישראל, כיהודים כלא־יהודים. ישתקו — כנראה: יוכו בתימהון.

ומלך מערב — הירקליוס, מלך ביוזנטיה, השוכנת מערבה לארץ־ישראל. מלך מזרח — כוסרוי, מלך פרס, השוכנת מזרחה לארץ־ישראל. ידקו — יטחנו לעפר (על־פי מיכה ד' י"ג: „והדקות עמים רבים“). ומלך מערב — האדומי (כנ"ל). יתחזקו — לזמן מה.

ומארץ יקטן — ערב: על־פי בראשית י' כ"ו וכו', יקטן הוא אבי כל שבטי ערב. בארץ — בארץ־ישראל. יחזיקו — ע' ש"ג.

וְיֹשְׁבֵי תְּבֵל בְּלִם יִדְקְדְּקוּ,
וְשִׁחְקִים עַל חֵלֶד עֶפֶר זְרִיקוּ,
וְרוּחוֹת בְּאֶרֶץ יוֹפְקוּ.

15 וְגֹג וּמְגֹג אִישׁ אֶת־אֶחָיו יִדְפְּקוּ
וְאִימָה בְּלֵב הַגּוֹיִם יִדְלִיקוּ.

וְיִשְׂרָאֵל מִכָּל פְּשָׁעֵיהֶם יִנְתָּקוּ,
וּמִבֵּית־הַתְּפִלָּה עוֹד לֹא יִרְחֲקוּ,
בְּרִכּוֹת וְנִחְמוֹת עֲלֵיהֶם יִרְקוּ,
20 וּבִסְפֶר־הַחַיִּים יִחַקּוּ.

וּמַלְכִים מֵאֶרֶץ אֲדוֹם יִתְמוּ,
וְיֹשְׁבֵי אֲנָטוֹכְיָה יִמְרְדוּ וַיִּשְׁלִימוּ.

ידוקדקו — דינם ידוקדק, ימוצה: ייענשו בכל חומר הדין (בדרשה על הפסוק באיכה א' כ"ב: „ועולל למו כאשר עוללת לי“ אומר המדרש באיכה רבתי: „דקדק עליהן מאי דדקדקת עלי“). חלד — אדמה, ארץ (כדברי מדרש תלים לתהלים י"ז י"ד: „אין חלד אלא ארץ“). עפר — נושא מחלות; כידוע פשט או דבר בארץ־ישראל ובסוריה. ורוחות — הנושאים בכנפיהם קטב מרירי. יופקו — יוצאו, יתפשטו (ע' למעלה).

וגוג ומגוג — העמים הברבריים. איש את אחיו ידפוקו — יאיצו זה בזה לעלות למלחמה על שלשת היריבים (פרס, רומי, ערב). הגוים — האומות הרבות שבהן מושלות פרס, רומי וערב. ידליקו — יציתו (אש הפחד).
וישראל מכל וכו' — לא כן ישראל: הם יראו את הימים כימות־המשיח וישוּבו בתשובה שלמה לאלהיהם ויתרחקו לגמרי מכל עוונותיהם. ומבית־התפלה וכו' — כלומר: ואמנם עד מהרה ירשה להם הכובש החדש (מלך יקטן) להקים בית־תפלה בהר־הבית, ולא יוסיף עוד איש להרחיקם מזה. ברכות ונחמות וכו' — כלומר: ומכאן ואילך תרבינה בחיי־האומה הברכות והנחמות שלהן ניבאו הנביאים. יורקו — על־פי מלאכי ג' י: „והריקותי לכם ברכה עד בלי־די“. ובספר־החיים יוחקו — ויכתבו (הש' איוב י"ט כ"ג) בספר החיים, על־פי נבואת ישעיה (ג' ג'): „והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם — קדוש יאמר לו, כל הכתוב לחיים בירושלם“.
ומלכים מארץ וכו' — כלומר: וכל המלכים שבאו מרומי המזרחית לסוריה ולארץ־ישראל, והם כל מצביאי הירקליוס בארצות האלה, יפלו בידי מלך־יקטן ויכלו. אנטוכיה — שהיתה האחרונה לכיבוש האיסלם בשטח זה. ימרדו — לאחר שיפתחו את שערי־העיר. וישלימו — אחר־כך עם הכובש.

וּמְעֹזֶיָה וְשִׁמְרוֹן יִנְחָמוּ,
וְעִכּוֹ וְהַגְּלִיל יִרְחָמוּ.

25 נְאֻדוּמִים וְיִשְׁמְאַלִים בְּבִקְעַת עִכּוֹ יִלְחָמוּ,
עַד יִשְׁקְעוּ הַסּוֹסִים בְּדָמִים וַיְהִימוּ
וְעֹזָה וּבְנוֹתֶיהָ יִרְגְּמוּ,
וְאַשְׁקֵלוֹן וְאַשְׁדּוֹד יִהְמָמוּ.

*

30 וְיִשְׂרָאֵל מִקְרִיָּה יִצְאוּ וַיִּקְדִּימוּ,
אֲרָבָעִים וַחֲמֵשָׁה יָמִים בָּרַ לֹא-יִטְעָמוּ.

וַיִּגְלֶה מְשִׁיחָם וַיִּנְחָמוּ,
וְסוֹד רָז לְמַלְכָם יִנְעִימוּ
וְשִׁבַח לְמַלְכָם יְרוֹמְמוּ!
וְכָל-רְשָׁעִים בְּמִשְׁפַּט לֹא-יִקוּמוּ..

ומעזיה ושמרון וכו' — כלומר: ואשר לארצי-ישראל, הנה טבריה (שעברה לידי הכובש בשנת 635 לספה"נ) ושמרון (שעברה לידו עוד בשנת 634) ינוחמו אחרי רדיפות הביזנטיים על שני המרכזים הללו, המרכז היהודי והמרכז השמרוני; וכן עכו העיר, שהיה בה אז ישוב יהודי, וכן כל הרי הגליל, מהים ועד טבריה, שהיו אז מאוכלסים יהודים, יינצלו ממלחמה.

בבקעת עכו — לעומת זאת תתחיל מלחמה כבדה שתתפשט מדרום הארץ עד עמק בית-שאן. ישקעו הסוסים בדמם — בהיהפך כל העמק הזה לביצה. ויהומו — ויתפזרו במבוכה (על-פי תהלים קמ"ד ר': "שלח הציד ותהמם"). יירגמו — עלידי צבא-קלעים. יהוממו — יופצו במבוכת המלחמה.

מקריה — מירושלם ("קרית חנה דוד" — ישעיה כ"ט א', "קרית מלך רב" — תהלים מ"ח ג', "קרית מועדנו" — ישעיה ל"ג כ', "קריה נאמנה" — שם א' כ"א). ויקדימו — ויפנו אל המדבר שבמזרח-ירושלם. ארבעים וחמשה יום — הם מ"ה ימים שבין ראשית הגאולה האחרונה לסופה, על-פי הנאמר בסוף דניאל. בר לא יטעמו — לחם לא יבוא אל פיהם, אלא, קוטפים הם מלוח עלי שיח, כמסופר באגדות-המשיח (ע' ביחוד ב"ספר זרובבל").

ויגלה משיחם — כלומר: אותו היום (בסוף מ"ה ימים הנ"ל) יבוא המשיח. וסוד — והעדה, עדת ישראל (הש' "בסודם... ובקהלם", בראשית מ"ט י'). רז... ינעימו — ימתיקו סוד (על-פי תהלים נ"ה ט"ו). למלכם — לאלהיהם. ושבת... ירוממו — על-דרך "ונרוממה שמו" (תהלים ל"ד ד').

וכל רשעים וכו' — כלומר: אחרי-כך יבוא יומי-הדין שבו לא יקומו רשעים במשפט (על-פי תהלים א' ה').

משה סוקולוב

אזכרה לכ"ג אלול (=9/11/01)

אדון עולם

אשר כל יציר נברא בדמותו ובצלמו.

אבינו שבשמים

הפוצה את עבדיו מחרב קעה.

אל נקמות

פקוד-נא בקנאתך

אנשים, נשים, נטף

אשר נספו בהתרסק המטוסים

החטופים בידי בלנעל,

אנשי מרמה ונדמים.

זכור-נא, ברחמיך הרבים,

את אלפי חללי הפיגועים

בשני בנינים מגרדי השחקים.

שנהרגו, ונחנקו, ונשרפו חיים

או הפילו עצמם מראש צוקים

למצולת תהום, לעין צופים.

זכור-נא, בחסדיך,

את גבורי התאומים

אשר שמו בך שברם ומבטחם.

נטפסו למרומי ביהה

לכבות שריפות ומוקדים,

לפשוט יד עזרה נסעד

לנפגעים ופצועים,

ולחלצים מצר וצוקה.

נען חרפו למנת נפשם

לקיים, ולו לרגע קט,

נפשות אהודת

ועולמות מלאים.

אדון השלם

שהשלם שלו, ושלם שמו,

פרוש-נא עלינו--

על בני בריתך

ועל כל בריאותיך--

סוכת שלם ושלמה, השקט נבטח.

ובא לציון גואל

ונאמר אמן.